

РЕШЕНИЕ

№ 3462

гр. С., 27.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 167 СЪСТАВ, в публично заседание на осми февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: КРИСТИЯН Р. ТРЕНДАФИЛОВ

при участието на секретаря АЛБЕНА Н. КИТАНОВА
като разгледа докладваното от КРИСТИЯН Р. ТРЕНДАФИЛОВ Гражданско дело № 20231110152808 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 422 ГПК.

Образувано е по искова молба, подадена от „ИНТЕРНESHЪНЪЛ САЛАМАНКА КАПИТАЛ“ ООД, чрез адв. С., срещу А. В. Д., с която са предявени по реда на чл. 422 ГПК обективно кумулативно съединени установителни искиове с правно основание по чл. 240, ал. 1 и ал. 2 ЗЗД вр. чл. 79, ал. 1, предл. 1 ЗЗД вр. чл. 9 ЗПК вр. чл. 6 ЗПФУР, чл. 10а, ал. 1 ЗПК и чл. 86, ал. 1 ЗЗД, с които се претендира признаването за установено, че ответникът дължи на ищеца следните суми: 1900 лв., представляваща главница по Договор за потребителски кредит № ****/26.08.2022 г., ведно със законната лихва от датата на подаване на заявлението по чл. 410 ГПК – 06.04.2023 г. до окончателното изплащане на вземането; 118,10 лв. – договорна лихва по погасителна вноска с падеж 24.11.2022 г.; 70,19 лв. – лихва за забава, начислена върху главницата за периода от 25.11.2022 г. до 05.05.2023 г., както и 61 лв. – такса за експресно разглеждане на документи, за които суми е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК от 07.06.2023г. по ч.гр.д. № 18651/2023 г. по описа на СРС, ГО, 167 състав.

Ищецът „ИНТЕРНESHЪНЪЛ САЛАМАНКА КАПИТАЛ“ ООД, чрез адв. С., извежда съдебно предявените субективни права при твърденията, че на 26.08.2022 г. сключил с А. В. Д. индивидуален договор за потребителски кредит SO № ****, във формата на електронен документ, чрез регистрация в уебсайт с електронен адрес: www.happycredit.bg, като ответникът, в качеството му на кредитополучател, го подписал чрез въвеждане в платформата на кредитодателя на персонален идентификационен шестцифрен код, с цел потвърждаване на желанието му за сключване на договора и имащ значението на саморъчен подпис. По силата на сключения договор, в полза на ответника била предоставена в заем сума в размер на 1900 лв., която последният се задължил да върне до 24.11.2022 г., чрез

изплащането на една погасителна вноски, ведно с дължимата договорна лихва и такса за експресно разглеждане, като общата стойност на дълга му възлизала на 3228,10 лв. Ищецът твърди, че дължимата договорна лихва била в размер на 118,10 лв., начислена за целия период на договора, като същата станала изискуема, считано от 24.11.2022 г. Сочи, че кредитополучателят избрал да се възползва от услугата за експресно разглеждане на заявлението му за предоставяне на потребителски кредит в срок до петнадесет минути, като се е съгласил да заплати съответната такса, която била начислена еднократно към погасителната вноски и била в размер на 61 лв. Предвид обстоятелството, че падежът на процесните вземания настъпил на 24.11.2022 г. и ответникът изпаднал в забава, за ищеца били налице основания за начисляването на мораторна лихва върху стойността на заемната сума, в размер на 70,19 лв., дължима за периода 25.11.2022 г. – 05.04.2023 г. По отношение на процесните вземания в полза на ищеца била издадена заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК по ч.гр.д. № 18651/2023 г. по описа на СРС, 167 с-в, срещу която ответникът възразил. В тази връзка, моли съда да признае за установено, че ответникът дължи на дружеството заплащането на процесните вземания. Претендира разноси.

В срока по чл. 131 ГПК ответникът е подал отговор на исковата молба, с който оспорва предявените искове. Поддържа, че процесният договор е недействителен, тъй като не отговаря на изискванията за яснота, пълнота и прозрачност. Навежда доводи за неспазването на изискванията по чл. 11, ал. 1, т. 9 и т. 10 ЗПК относно определянето на възнаградителната лихва и ГПР по кредита. Сочи, че клаузата по чл. 1 от договора относно услугата за експресно разглеждане на заявлението за отпускане на потребителски кредит, за която се дължала такса в размер на 1140 лв., е нищожна, по аргумент на чл. 10а, ал. 2 ЗПК. Отбелязва нищожността на клаузата и поради противоречието ѝ с добрите нрави. Навежда доводи за незаконосъобразност и на клаузата по чл. 8 от процесния договор, съгласно която била предвидена възможност за удължаване на срока за връщане на отпуснатия кредит след първоначално определения падеж, срещу задължението за заплащане на такса, изчислена съгласно тарифата на дружеството - кредитор. Твърди, че към договора били подписани и два анекса от 23.11.2022 г. и 29.12.2022 г., по силата на които срокът на договора бил удължен, за което обстоятелство в полза на дружеството била заплатена такса на обща стойност от 1106,75 лв. Счита, че посочената сума следва да бъде приспадната от размера на дължимата главница по договора. Поддържа, че клаузите по договора не са били индивидуално уговорени, както и че не е разполагал с възможност да влияе върху съдържанието им. Моли съда да отхвърли предявените искове като неоснователни. При условията на евентуалност поддържа, че част от главницата в размер на 1106,75 лв. е пог.а., тъй като извършеното плащане в полза на дружество било основано на нищожна клауза. Ето защо моли съда да отхвърли предявените искове.

С постъпила в хода на производството молба с вх. № 40352/08.02.2024 г. ищецът е взел становище по отговора на исковата молба и проекта на доклад по делото, като е изложил аргументи в подкрепа на твърденията му, че не са налице основания за включване на таксата за експресно разглеждане при изчисляване на ГПР по кредита. Направено е

уточнение, че постъпилото от ответника плащане на сумата от 60,00 лв. на 29.12.2023 г. е във връзка с дължима такса за издаване на удостоверение за актуален дълг, съобразно тарифата на дружеството, поради което не е свързано с вземанията по договора. Поддържа, че договорната лихва е уговорена в съответствие със законоустановените изисквания. Твърди, че таксата за удължаване на срока на падежа не е предмет на настоящото производство, като същата е била предоставена по искане на ответника. Поддържа, че договорът за потребителски кредит е сключен по инициатива на кредитополучателя, както и че същият е разполагал с възможност да влияе върху съдържанието на клаузите по договора. Излага доводи, че таксата за експресно разглеждане представлявала допълнителна, незадължителна услуга, предоставена по искане на кредитополучателя, поради което не се включва при изчисляване на ГПР, по арг. чл. 19, ал. 3, т. 1 ЗПК. Моли съда да уважи предявените искове.

С постъпилата молба с вх. № 40352/08.02.2024 г. ищецът, чрез адв. С., е оттеглил частично предявените искове, както следва: за главница – за разликата над сумата от 793,25 лв. до сумата от 1900 лв.; за лихва за забава – за разликата над сумата от 38,52 лв. до сумата от 70,19 лв., както и за такса за експресно разглеждане на документи – за разликата над сумата от 5,00 лв. до сумата от 61,00 лв.

В тази връзка, на основание чл. 232 ГПК, съдът е прекратил производството по гр.д. № 52808/2023 г. по описа на СРС, ГО, 167 състав, в частта, с която са предявени от „ИНТЕРНЕТЪНЪЛ САЛАМАНКА КАПИТАЛ“ ООД срещу А. В. Д. искове с правно основание чл. 422 ГПК вр. чл. 240, ал. 1 ЗЗД вр. чл. 79, ал. 1, предл. 1 ЗЗД вр. чл. 9 ЗПК вр. чл. 6 ЗПФУР, чл. 10а, ал. 1 ЗПК и чл. 86 ЗЗД, за главница – за разликата над сумата от 793,25 лв. до сумата от 1900 лв.; за лихва за забава – за разликата над сумата от 38,52 лв. до сумата от 70,19 лв., както и за такса за експресно разглеждане на документи – за разликата над сумата от 5,00 лв. до сумата от 61,00 лв.

Съдът, като съобрази доводите на страните и събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съгласно правилата на чл. 235, ал. 2 ГПК, намира за установено следното от фактическа страна:

Не е спорно между страните, а и от представените по делото писмени доказателства, в т.ч. индивидуален договор за потребителски кредит S O № **** от 26.08.2022 г. и преддоговорна информация, обективирана в Стандартен европейски формуляр, се установява, че на 26.08.2022 г. между „ИНТЕРНЕТЪНЪЛ САЛАМАНКА КАПИТАЛ“ ООД, като кредитодател, и А. В. Д., като кредитополучател, е бил сключен договор, по силата на който ищецът се е задължил да предаде в собственост на ответника сума в размер на 1900 лв. Кредитът е бил отпуснат при следните условия: една на брой погасителна вноска, със срок на кредита – 90 дни, при фиксиран годишен лихвен процент (ГЛП) – 40,15 %, годишен процент на разходите (ГПР) – 46,65 % и общ размер на всички плащания – 3228,10 лв. Договорът е бил сключен при Общи условия, приложени към исковата молба и приети като писмени доказателства по делото.

В чл. 1, ал. 1 от договора е посочено, че с подписването му кредитополучателят

заявява, че преди подписването на договора е избрал доброволно да се ползва от допълнителна незадължителна услуга експресно разглеждане на заявлението с искане за потребителски кредит, предоставена от кредитодателя, което обстоятелство било декларирано изрично в попълненото заявление чрез средство за комуникация от разстояние. В чл. 1, ал. 2 от договора е уговорено, че услугата за експресно разглеждане на заявлението с искане за потребителски кредит е изцяло извършена и предоставена от „ИНТЕРНЕТЪНЪЛ САЛАМАНКА КАПИТАЛ“ ООД, за което кредитополучателят дължи такса за експресно разглеждане на документи за отпускане на потребителския кредит в размер на 1140 лв.

В съдържанието на т. 4.3., в част III „Разходи по кредита“, от представения по делото Стандартен европейски формуляр е посочено, че такса за закупуване на допълнителна услуга „Експресно разглеждане на Заявлението за кредит“ е приложима само, когато услугата е поискана от кредитополучателя и е предоставена от кредитодателя. В договора е обективизиран и погасителният план на вземанията по кредита, от който се установява, че в полза на дружеството се дължат следните суми: главница – 1900 лв.; възнаградителна лихва - 188,10 лв. и такса за експресно разглеждане в размер на 1140 лв., като посочените задължения са изискуеми, считано от датата на падежа – 24.11.2022 г.

Като писмено доказателство по делото е прието и платежно нареждане от 26.08.2022 г., удостоверяващо извършено плащане на заемната сума по договора в полза на кредитополучателя А. В. Д..

В чл. 8 от договора е уговорено, че кредитодателят предоставя допълнителна услуга на кредитополучателя, даваща му възможност за удължаване на срока за връщане на отпуснатия кредит 30, 45, 60, 75 или 90 календарни дни след първоначално определения срок /падеж/, срещу задължението на кредитополучателя да заплати такса за удължаване на срока съгласно Тарифата на „ИНТЕРНЕТЪНЪЛ САЛАМАНКА КАПИТАЛ“ ООД , най – късно на новата падежна дата на задължението по индивидуалния договор.

С отговора на исковата молба е представен по делото Анекс № 1 от 23.11.2022 г. към индивидуален договор за потребителски кредит SO № **** от 26.08.2022 г., по силата на който между страните е била постигната уговорка, че падежът на задължението по договора се изменя на дата – 24.12.2022 г., като се удължава с 30 дни, срещу поетото от страна на кредитополучателя задължение за заплащане на такса за удължаване на срока, в размер на 442,70 лв., определена съобразна тарифата на дружеството. Приложено е и платежно нареждане от 21.11.2022 г. за заплащането от ответника на сумата от 442,70 лв. в полза на дружество. Представен е и Анекс № 2 от 29.12.2022 г. към индивидуален договор за потребителски кредит S O № **** от 26.08.2022 г., по силата на който е уговорено, че падежът на задълженията по договора се удължава с 45 дни, тоест настъпва на 07.02.2023 г., както и че кредитополучателят дължи заплащането на такса за предоставяне на посочената услуга, в размер на 664,05 лв. Приложено е и платежно нареждане от 29.12.2022 г. за заплащането от ответника на сумата от 724,05 лв. в полза на дружеството.

От заключението на вещото лице по допуснатата и изслушана в настоящото производство съдебно-счетоводна експертиза, което при преценката му по реда на чл. 202

ГПК следва да бъде кредитирано, се установява, че кредитополучателят е усвоил сумата по кредита, в размер на 1900 лв., изплатена по банков път на 26.08.2022 г. Вещото лице е посочило, че извършените от ответника плащания по процесния договор, в т.ч. за продължаване срока на договора, са в общ размер от 1166,75 лв., с оглед постъпили към дружеството плащания от 21.11.2022 г. и от 29.12.2022 г. От данните в експертизата е видно, че след извършените при дружеството осчетоводявания, непогасените задължения по договора били следните: 793,25 лв. – главница; възнаградителна лихва – 188,10 лв. и такса за експресно разглеждане на кредита в размер на 1140 лв. Отразено е от вещото лице също така, че платената от ответника сума в размер на 1166,75 лв. би била достатъчна за погасяване на главница в размер на 1166,75 лв. В заключението си вещото лице е посочило, че в случай че при определяне размера на ГПР по процесния договор за кредит бъде взета предвид и таксата за експресно разглеждане на заявлението за предоставяне на кредит, в размер на 1140 лв., то същият ще бъде на стойност 279,60 %.

При така установената фактическа обстановка, съдът приема от правна страна следното:

По исковете с правно основание чл. 422 ГПК вр. чл. 240, ал. 1 и ал. 2 ЗЗД вр. чл. 79, ал. 1, предл. 1 ЗЗД вр. чл. 9 ЗПК вр. чл. 6 ЗПФУР и чл. 10а, ал. 1 ЗПК и 86, ал. 1 ЗЗД:

Основателността на предявените искове е обусловена от установяването на валидно сключен договор за потребителски кредит между страните, липсата на изпълнение на договорните задължения от страна на ответника, който се е задължил да върне заемната сума на уговорения падеж, ведно с уговорена възнаградителна лихва в търсения размер и претендираната такса за експресно разглеждане, както и настъпил падеж на процесните вземания.

В тежест на ответника е да докаже основанията, обуславящи недействителност на процесния договор, евентуално на клаузите по чл. 1 и чл. 8 от договора.

От съвкупната преценка на събраните по делото доказателства се установява наличието на договорно правоотношение между страните по индивидуален договор за потребителски кредит SO № **** от 26.08.2022 г., ведно с Анекс № 1 от 23.11.2022 г. и Анекс № 2 от 29.12.2022 г. към същия, по силата на който ищецът е предоставил на А. В. Д. паричен заем в размер на 1900 лв., като сумата е била усвоена към датата на сключване на договора, с оглед извършен банков превод от ищеца по сметка на кредитополучателя.

Сключеният между „ИНТЕРНЕТЪНЪЛ САЛАМАНКА КАПИТАЛ“ ООД и А. В. Д. договор е потребителски, поради което намира своята правна регламентация в Закона за потребителския кредит (ЗПК), като според легалната дефиниция, дадена в разпоредбата на чл. 9 ЗПК, въз основа на договора за потребителски кредит кредиторът предоставя или се задължава да предостави на потребителя кредит под формата на заем, разсрочено плащане и всяка друга подобна форма на улеснение за плащане, с изключение на договорите за предоставяне на услуги или за доставяне на стоки от един и същи вид за продължителен период от време, при които потребителят заплаща стойността на услугите, съответно стоките, чрез извършването на периодични вноски през целия период на тяхното

предоставяне. В отношенията между страните не се спори, че договорът е сключен по реда за предоставяне на финансови услуги от разстояние, регламентиран в ЗПФУР, като според чл. 6 договорът за предоставяне на финансови услуги от разстояние е всеки договор, сключен между доставчик и потребител като част от система за предоставяне на финансови услуги от разстояние, организирана от доставчика, при която от отправянето на предложението до сключването на договора страните използват изключително средство за комуникация - едно или повече. Дефиниция на понятието "финансова услуга" се съдържа в § 1, т. 1 от ДР на ЗПФУР - това е всяка услуга по извършване на банкова дейност, кредитиране, застраховане, допълнително доброволно пенсионно осигуряване с лични вноски, инвестиционно посредничество, както и предоставяне на платежни услуги, а на "средство за комуникация от разстояние" - в § 1, т. 2 от ДР на ЗПФУР, в който е посочено, че това е всяко средство, което може да се използва за предоставяне на услуги от разстояние, без да е налице едновременно физическо присъствие на доставчика и на потребителя.

Както се изясни, процесният договор има характеристиките на договор за потребителски кредит съгласно дадената в чл. 9, ал. 1 от ЗПК легална дефиниция, а кредитополучателят има качеството потребител по смисъла на пар. 13, т. 1 от ДР на ЗЗП. Ето защо, договорът следва да бъде съобразен изцяло с изискванията на ЗПК и ЗЗП. На основание чл. 7, ал. 3 ГПК съдът служебно следи за наличието на неравноправни клаузи в договор, сключен с потребител. Отделно от това нормите на ЗПК са повелителни, поради което съдът може служебно да се произнесе по действителността на клаузи в договор за потребителски кредит, когато са налице за това правни или фактически обстоятелства.

Съгласно чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК, договорът за потребителски кредит се изготвя на разбираем език и съдържа годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в приложение № 1 начин. Съгласно чл. 19, ал. 1 ЗПК годишният процент на разходите по кредита изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи (лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т.ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора), изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит. В процесния договор за потребителски кредит е посочен процент на ГПР 46,65 %, т.е. формално е изпълнено изискването на чл. 11, ал. 1, т. 10 ГПК. Съгласно § 1, т. 1 от ДР на ЗПК *"общ разход по кредита за потребителя"* са всички разходи по кредита, включително лихви, комисиони, такси, възнаграждение за кредитни посредници и всички други видове разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати, включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, когато сключването на договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита, или в случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски клаузи и условия.

От разпоредбата на чл. 1, ал. 1 от договора се установява, че с подписването му

кредитополучателят заявява, че преди подписване на договора е избрал да се ползва от допълнителна услуга за експресно разглеждане на заявлението с искане за потребителски кредит, предоставена от кредитодателя, което обстоятелство било декларирано изрично в попълненото заявление чрез средство за комуникация от разстояние. Видно от чл. 1, ал. 2 от договора е, че страните са уговорили, че услугата експресно разглеждане на заявлението с искане за потребителски кредит е изцяло извършена и предоставена от „ИНТЕРНЕТЪНЪЛ САЛАМАНКА КАПИТАЛ“ ООД, поради което кредитополучателят следвало да заплати такса за експресно разглеждане на документи за отпускане на потребителския кредит в размер на 1140 лв. Видно от погасителния план по договора за кредит е, че ответникът дължи на дружеството - кредитодател следните суми: главница – 1900 лв.; възнаградителна лихва: 188,10 лв. и такса за експресно разглеждане в размер на 1140 лв., като посочените задължения са изискуеми, считано от датата на падежа – 24.11.2022 г. Със сключените анекси към процесния договор, изискуемостта на вземанията по договора е отложена, като от съдържанието на Анекс № 2 към договор за потребителски кредит S O № **** от 26.08.2022 г., се установява, че падежът настъпва на 07.02.2023 г.

Съгласно чл. 10а, ал. 1 от ЗПК, кредиторът може да събира от потребителя такси и комисиони за допълнителни услуги, свързани с договора за потребителски кредит. Целта на таксите и комисионите по смисъла на цитираната разпоредба е да се покрият административните разходи на кредитора при предоставяне на допълнителни услуги, свързани с договора за потребителски кредит, но различни от основната услуга по предоставяне на кредит. Кредиторът не може да изисква плащане на такси за действия, свързани с управлението и усвояването на кредита, тъй като те са част от дейността му по предоставяне на кредита – чл. 10а, ал. 2 ЗПК. Съдът приема, че клаузата по чл. 1 от договора, в която е уговорено заплащането на такса за експресно разглеждане на заявлението с искане за потребителски кредит противоречи на чл. 10а, ал. 2 ЗПК, който забранява заплащане на такси и комисиони за действия, свързани с усвояване на кредита. Поради изложеното, процесната клауза е нищожна на основание чл. 26, ал. 1, пр. 1 от ЗЗД, тъй като същата е в противоречие със закона (чл. 10а, ал. 2 ЗПК). В допълнение, следва да бъде съобразено, че уговорената такса за експресно разглеждане накърнява добрите нрави, доколкото стойността ѝ се доближава до тази на предоставена в заем сума, което води до значителна нееквивалентност на насрещните престации. В аспекта на изложеното, съдът приема, че процесната клауза от договора носи характеристиките и на неравноправна такава по смисъла на чл. 143 от ЗЗП. Съгласно чл. 143, ал. 1 от ЗЗП неравноправна клауза в договор, сключен с потребител, е всяка уговорка във вреда за потребителя, която не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца/доставчика и потребителя, а според чл. 146, ал. 1 от ЗЗП неравноправната клауза е нищожна, освен ако е уговорена индивидуално. В настоящия случай от ищеца не бяха ангажирани доказателства, от които да се установи, че клаузата е индивидуално договорена. Предвид факта, че задължението за заплащане на таксата за експресно разглеждане е включено в предварително изготвения от кредитора формуляр, следва да се приеме, че съставлява условие за получаване на кредита.

На следващо място настоящият съдебен състав приема, че предвидената в договора и погасителния план такса за експресно разглеждане представлява разход по кредита, който следва да бъде включен при изчисляването на годишния процент на разходите - ГПР, съгласно императивното изискване на чл. 19, ал. 1 и ал. 2 ЗПК. На основание чл. 19, ал. 4 ЗПК годишният процент на разходите не може да бъде по - висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове или във валута, определена с постановление на Министерския съвет на Република България, по-конкретно основен лихвен процент – 0.1 %, плюс 10 %, което означава, че лихвите и разходите по кредита не могат да надхвърлят 50 % от взетата сума. В противен случай и на основание чл. 19, ал. 5 ЗПК тези клаузи са нищожни. От заключението на вещото лице се установява, че ако при изчисляване на ГПР се включи и таксата за експресно разглеждане, то тогава ГПР е в размер от 279,60 %, съответно надхвърля законоустановения максимум по чл. 19, ал. 4 от ЗПК. При това положение се установява, че договорът за потребителски кредит не отговаря на изискванията на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК, тъй като в него не е отразен действителният процент на ГПР. Годишният процент на разходите е част от същественото съдържание на договора за потребителски кредит, въведено от законодателя с оглед необходимостта за потребителя да съществува яснота относно крайната цена на договора и икономическите последици от него, за да може да съпоставя отделните кредитни продукти и да направи своя информиран избор. След като в договора не е посочен ГПР при съобразяване на всички участващи при формирането му компоненти, което води до неяснота за потребителя относно неговия размер, не може да се приеме, че е спазена нормата на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК. Последица от неспазване изискването на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК е, че договорът се явява недействителен – чл. 22 ЗПК (в този смисъл са Решение № 261440 от 04.03.2021 г. по в.гр.д. № 13336/2019 г. по описа на СГС, II-А въззивен състав, Решение № 24 от 10.01.2022 г. по в.гр.д. № 7108/2021 г. по описа на СГС, III-Б въззивен състав и др.), като доводите на ищеца в обратен смисъл са неоснователни.

По изложените съображения, настоящият съдебен състав приема, че индивидуален договор за потребителски кредит S O № **** от 26.08.2022 г., ведно с Анекс № 1 от 23.11.2022 г. и Анекс № 2 от 29.12.2022 г. към същия е нищожен на основание чл. 26, ал. 1, предл. 1 ЗЗД вр. чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК вр. чл. 19, ал. 4 ЗПК вр. чл. 22 ЗПК, поради противоречието му със закона.

При недействителност на договора, съгласно разпоредбата на чл. 23 ЗПК, потребителят връща само чистата стойност на кредита, но не дължи лихва или други разходи по кредита. Съдът следва да установи с решението си дължимата сума по приетия за недействителен договор за потребителски кредит и да я присъди на ищеца, доколкото ЗПК е специален закон по отношение на ЗЗД и в цитираната разпоредба на чл. 23 ЗПК е предвидено задължението на потребителя за връщане на чистата сума по кредита. Ако се приеме, че установяването на дължимостта на чистата сума по получения кредит и осъждането на потребителя за нейното връщане следва да се извърши в отделно производство, по предявен иск с правно основание чл. 55 ЗЗД, то би се достигнало до

неоснователно обогатяване за потребителя, предвид изискуемостта на вземането по недействителен договор. Това би противоречало на принципа за недопускане на неоснователно обогатяване, в какъвто смисъл е разпоредбата на чл. 23 ЗПК в специалния ЗПК – в този смисъл е и постановената трайна съдебна практика: Решение № 50174 от 26.10.2022 г. по гр. дело № 3855/2021 г. на ВКС, IV г.о., Решение № 60186 от 28.11.2022 г. по т. дело № 1023/2020 г., на ВКС, I т. о. и Решение № 50259 от 12.01.2023 г. по гр. дело № 3620/2021 г. на ВКС, III г. о., Определение № 50161 от 29.03.2023 г. по т. д. № 1070/2022 г. на ВКС, II т. о., Решение № 50056 от 29.05.2023 г. по т. д. № 2024/2022 г. на ВКС, I т. о. и др.

Безспорно в отношенията между страните е обстоятелството, че А. В. Д. е усвоил изцяло заемната сума, предоставена по силата на процесния договор за потребителски кредит. Доколкото съдът достигна до извод за недействителност на договора за кредит, то съгласно чл. 23 ЗПК, кредитополучателят дължи единствено чистата стойност на кредита, която в настоящия случай е в размер на 1900 лева, като не дължи лихва или други разходи. Ответникът поддържа, че е заплатил в полза на дружеството по процесния договор сума в общ размер на 1106,75 лв., което обстоятелство се потвърждава от представените платежни нареждания. От заключението на вещото лице по допуснатата по делото съдебно-счетоводна експертиза се установява, че ответникът е наредил посочените плащания в полза на дружество, чиято обща стойност възлиза на 1166,75 лв., като в посочената сума е включена и такса за издаване на удостоверение за актуален дълг в размер на 60 лв. От установената недействителност на процесния договор следва, че предявеният от „ИНТЕРНЕТЪНЪЛ САЛАМАНКА КАПИТАЛ“ ООД иск с правно основание чл. 422 ГПК вр. чл. 240, ал. 1 вр. чл. 79, ал. 1, предл. 1 ЗЗД вр. чл. 9 ЗПК вр. чл. 6 ЗПФУР е основателен за сумата от 793,25 лв., представляваща непогасения остатък от предоставения в полза на ответника заем, чиято изискуемост е настъпила на 07.02.2023 г., поради което следва да бъде признато за установено, че ответникът дължи на дружеството процесното вземане.

По аргумент от чл. 23 ЗПК, предвид установената нищожност на договора за потребителски кредит № ***/26.08.2022 г., следва че А. В. Д. не дължи на кредитодателя заплащането на сумата от 118,10 лв., представляваща възнаградителна лихва по договора, по погасителна вноска с падеж 24.11.2022 г., поради което искът по чл. 422 ГПК вр. чл. 240, ал. 2 ЗЗД вр. чл. 79, ал. 1, предл. 1 ЗЗД вр. чл. 9 ЗПК следва да бъде отхвърлен като неоснователен.

Недължими са и претендираните от ищеца суми за такса за експресно разглеждане на документи в размер на 5,00 лв. и 38,52 лв. – мораторна лихва, начислена върху стойността на главницата за периода 25.11.2022 г. – 05.04.2023 г., доколкото дължимостта им е обусловена от действието на процесния договор, който е недействителен. Съгласно чл. 23 ЗПК, когато договорът за потребителски кредит е обявен за недействителен, потребителят не дължи както лихва, така и други разходи по кредита, поради което исковете по чл. 422 ГПК вр. чл. 10а, ал. 1 ЗПК вр. чл. 9 ЗПК вр. чл. 6 ЗПФУР и чл. 422 ГПК вр. чл. 86, ал. 1 ЗЗД също следва да бъдат отхвърлени като неоснователни.

По разностките:

На основание чл. 78, ал. 1 ГПК ищецът има право на разноски съразмерно с уважената част от исковете. При съобразяване на задължителните тълкувателни разяснения, дадени с Тълкувателно решение № 4/2013г. на ВКС, ОСГТК, т. 12, съдът следва да се произнесе по разпределението на отговорността за разноски в заповедното и в исковото производство. Ищецът е представил списък по чл. 80 ГПК, с който претендира присъждането на следните разходи, извършени в хода на процеса: 1002,99 лв. – разноски в заповедното производство, от които 42,99 лв. – държавна такса и 960 лв. – адвокатско възнаграждение; 1830,01 лв. – държавна такса в исковото производство; 1300 лв. - адвокатско възнаграждение за исковото производство; 500 лв. – депозит за вещо лице. Следва да се отбележи, че в исковото производство съдът е указал, а ищецът е довнесъл държавна такса в размер на 140,02 лв., поради което е неоснователно искането му за присъждане на държавна такса в исковото производство над този размер.

В съдебното заседание, проведено на 08.02.2024 г., ответникът е релевира възражение по чл. 78, ал. 5 ГПК, което съдът приема за основателно, като аргументите за това са следните.

С Решение на Съда на Европейския съюз от 25 януари 2024 г. по дело C-438/22 по преюдициално запитване, отправено от Софийски районен съд, е прието, че член 101, параграф 1 ДФЕС във връзка с член 4, параграф 3 ДЕС следва да се тълкува в смисъл, че ако се установи, че наредба, която определя минималните размери на адвокатските възнаграждения и на която е придаден задължителен характер с национална правна уредба, противоречи на посочените разпоредби, националният съд е длъжен да откаже да я приложи, както и че национална уредба, съгласно която, от една страна, адвокатът и неговият клиент не могат да договорят възнаграждение в размер по-нисък от минималния, определен с наредба, приета от съсловна организация на адвокатите като Висшия адвокатски съвет, и от друга страна, съдът няма право да присъди разноски за възнаграждение в размер по-нисък от минималния, трябва да се счита за ограничение на конкуренцията „с оглед на целта“ по смисъла на тази разпоредба от ДФЕС. Изрично е посочено, че при наличието на посочените ограничения не е възможно позоваването на легитимни цели, както и че националният съд е длъжен да откаже да приложи тази национална правна уредба спрямо страната, осъдена за разноски, включително и когато предвидените в тази наредба минимални размери отразяват реалните пазарни цени на адвокатските услуги. Решенията на Съда на Европейския съюз по преюдициални запитвания са задължителни за всички съдилища на основание чл. 633 ГПК.

В Определение № 50015 от 16.02.2024 г. по т.д. № 1908/2022 г. по описа на ВКС, I т.о., е определено адвокатско възнаграждение в размер на 150 лв. по дело, което не се отличава с фактическа и правна сложност, като е прието, че Наредба № 1/2004 г. за минималните размери на адвокатски възнаграждения не съответства на правото на ЕС, поради което не следва да се прилага. Посочените в наредбата размери на адвокатските възнаграждения могат да служат единствено като ориентир при определяне служебно на възнаграждения, но без да са обвързващи за съда. Тези размери, както и приетите за

подобни случаи възнаграждения в НЗПП, подлежат на преценка от съда с оглед цената на предоставените услуги, като от значение следва да са: видът на спора, интересът, видът и количеството на извършената работа и преди всичко фактическата и правна сложност на делото.

Като взе предвид вида и обема на осъществената правна защита в заповедното и исковото производство, липсата на фактическа и правна сложност на спора, броя на проведените в исковото производство открити съдебни заседания – едно заседание, обстоятелството, че от служебно извършена справка от информационната система на Софийски районен съд се установява, че за период от по – малко от една година по идентични заявления и иски молби на „Интернешънъл Саламанка Капитал“ ООД срещу А. В. Д. са образувани над 75 иски и заповедни производства, по всяко от които се претендира адвокатско възнаграждение между 480 лв. и 1300 лв., както и при съобразяване, че част от кумулативно съединените иски са отхвърлени поради недействителност на договора по чл. 22 ЗПК вр. чл. 23 ЗПК (решение от 16.07.2020 г. по съединени дела С-224/19 и С-259/19 на Съда на Европейския съюз) настоящият съдебен състав приема, че на ищеца следва да бъде присъдено адвокатско възнаграждение в размер на 200 лв. за исковото производство и 100 лв. за заповедното. Т.е. общият размер на разноските на ищеца възлиза на сумата от 983,01 лв., от които: 42,99 лв. - държавна такса в заповедното производство, 100 лв. – адвокатско възнаграждение за заповедното производство, 140,02 лв. – държавна такса за исковото производство, 500 лв. - депозит за съдебно-счетоводна експертиза и 200 лв. - адвокатско възнаграждение за исковото производство. Предвид частичната основателност на предявените иски и извършеното оттегляне на част от предявените претенции (оттеглянето е след извършените от ответника плащания по процесния договор, поради което същия не е дал повод за завеждане на делото в оттеглените части), на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, ответникът следва да заплати на ищеца разноски в размер на 52,77 лв. за заповедното производство и 310,03 лв. за исковото производство, съразмерно с уважената част от исковите.

На основание чл. 78, ал. 3 и ал. 4 ГПК ответникът има право на разноски съразмерно с отхвърлената част от исковите, както и при прекратяване на делото. Същевременно обаче ответникът не е сторил и претендирал разноски, поради което такива не следва да му бъдат присъждани.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по предявения по реда на чл. 422 ГПК иск с правно основание чл. 240, ал. 1 ЗЗД вр. чл. 79, ал. 1, пр. 1 ЗЗД вр. чл. 9 ЗПК вр. чл. 6 ЗПФУР, че А. В. Д., ЕГН *****, с адрес: гр. С., кв. „В.“, ул. „Ч.М.“, бл. 22, вх. „В“, ет. 3, ап. 6, дължи на „ИНТЕРНЕТЪНЪЛ САЛАМАНКА КАПИТАЛ“ ООД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр. С., ж.к. „Л.“ № 9, блок ***, ет. 1, сумата в размер на **793,25 лв.** –

главница по Договор за потребителски кредит № **** от 26.08.2022 г., сключен между ИНТЕРНЕТЪНЪЛ САЛАМАНКА КАПИТАЛ“ ООД, в качеството на кредитодател, и А. В. Д., в качеството на кредитополучател, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 06.04.2023 г. до изплащане на вземането, за която сума е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК от 07.06.2023г. по ч.гр.д. № 18651/2023 г. по описа на СРС, ГО, 167 състав.

ОТХВЪРЛЯ предявените по реда на чл. 422 ГПК от „ИНТЕРНЕТЪНЪЛ САЛАМАНКА КАПИТАЛ“ ООД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр. С., ж.к. „Л.“ № 9, блок ***, ет. 1, срещу А. В. Д., ЕГН *****, с адрес: гр. С., кв. „В.“, ул. „Ч.М.“, бл. 22, вх. „В“, ет. 3, ап. 6, искове с правно основание чл. 240, ал. 2 ЗЗД вр. чл. 79, ал. 1, предл. 1 ЗЗД вр. чл. 9 ЗПК вр. чл. 6 ЗПФУР, чл. 10а, ал. 1 ЗПК и чл. 86, ал. 1 ЗЗД, с които се иска да бъде признато за установено, че А. В. Д., ЕГН *****, дължи на „ИНТЕРНЕТЪНЪЛ САЛАМАНКА КАПИТАЛ“ ООД, ЕИК *****, следните суми: 118,10 лв. – договорна лихва по погасителна вноска с падеж 24.11.2022 г.; 38,52 лв. – лихва за забава, начислена върху главницата по Договор за потребителски кредит № *****/26.08.2022 г. за периода от 25.11.2022 г. до 05.04.2023 г., както и 5,00 лв. – такса за експресно разглеждане на документи, за които суми е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК от 07.06.2023г. по ч.гр.д. № 18651/2023 г. по описа на СРС, ГО, 167 състав.

ОСЪЖДА А. В. Д., ЕГН *****, с адрес: гр. С., кв. „В.“, ул. „Ч.М.“, бл. 22, вх. „В“, ет. 3, ап. 6, да заплати на „ИНТЕРНЕТЪНЪЛ САЛАМАНКА КАПИТАЛ“ ООД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр. С., ж.к. „Л.“ № 9, блок ***, ет. 1, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, сумата от **52,77 лв.** – разноски за заповедното производство по ч.гр.д. № 18651/2023 г. по описа на СРС, ГО, 167 състав, както и сумата от **310,03 лв.** - разноски за исковото производство, съразмерно с уважената част от исковете.

Решението може да се обжалва с въззивна жалба пред Софийски градски съд, в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____